

Högskolekansliet
Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Utbildningsdepartementet
Forskningspolitiska enheten

Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59) och Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter (SOU 2023:19) (U2023/02898)

Högskolan Kristianstad har blivit ombedd att inkomma med ett yttrande om utredningen Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59). Högskolan redovisar sina synpunkter under rubrikerna som följer.

Antal myndigheter

Högskolan Kristianstad välkomnar förslaget om att inrätta tre nya myndigheter för forskningsfinansiering. Lärosätet bedömer att förslaget innebär en förenkling som för med sig betydande effektiviseringsvinster inom ramarna för nuvarande system. Ansökningsförfaranden kommer att förenklas genom att ansökningar om forskningsprojekt kommer att vara koncentrerade till färre myndigheter som kommer att använda sig av samma administrativa system. Högskolans tro och förhoppning är att den nya myndighetsstrukturen kommer innebära en tidsvinst för forskare och anställda inom forskningsstödet på universitet och högskolor. Högskolan stödjer förslaget under förutsättning att någon, eller flera, av de nyinrättade myndigheterna tar ett direkt ansvar för resursfördelningen av statliga forskningsmedel inom områdena utbildningsvetenskap och hälsovetenskap. Dessa områden är synnerligen viktiga för den nationella kompetensförsörjningen men är samtidigt underdimensionerade i förhållande till andra ämnen i termer av sökbara externa medel.

Myndighetsstruktur

Högskolan ser fördelar med en myndighetsstruktur som satsar både på möjligheten att söka medel till ämnesspecifika projekt och medel till flervetenskapliga projekt. Vidare är det positivt med en satsning på grundforskning och långsiktiga forskningsprogram i kombination med en investering i kortare, strategiska och innovativa projekt.

Högskolan ser därtill positivt på att utredarna har sett över proaktiviteten och inflytandet i internationella samarbeten såsom EU-finansierad forskning och

innovation. Det önskvärt med en ökad effektivitet i det nationella informations- och rådgivningsarbetet kring forsknings- och innovationssamarbetet. Högskolan vill framföra ett önskemål om ett nationellt myndighetsstöd som, i både ansöknings- och nyttiggörandefasen, skulle stärka internationaliseringsarbetet och landets förmåga att konkurrera om EU-medel.

Högskolan ser värdet av att få ett helhetsgrepp om forsknings- och innovationssystemet i Sverige, så att forskare och forskningsmiljöer på lärosäten kan välja lämpliga strategier för att få sin verksamhet finansierad. Som följd kan forsknings- och innovationsarbetet utvecklas regionalt, nationellt och internationellt.

Fördelning av resurser och ökat basanslag

Högskolan anser att det är ett ihållande problem att forskare tvingas lägga ansemlig tid på ansökningar som inte leder till finansiering. Det återstår för lite tid för forskaren att genomföra forskningsidéer och projekt. Fördelningen mellan basanslag och extern finansiering bör därför ses över. Högskolan välkomnar därför att utredarna har som grundläggande utgångspunkt att det krävs ett högre basanslag till lärosätena för att den nya myndighetsstrukturen ska fungera ändamålsenligt. En utjämning mellan externa resurser och basanslag, som har gjorts i till exempel Danmark, skulle stärka svensk forskning och innovationsverksamhet och leda till att fler idéer kan omvandlas till forskningsresultat.

Basanslagen till forskning vid lärosätena har relativt sett minskat under en längre tid och svenska lärosäten och forskare är i mycket hög grad beroende av externa bidrag för att kunna bedriva forskning. Den höga andelen externfinansiering i systemet påverkar verksamheten negativt på flera sätt. Obalansen försämrar lärosätenas autonomi och möjlighet att göra egna strategiska val, skapa attraktiva karriärvägar, reducera antalet osäkra tjänster och minskar förmågan att ta ett långsiktigt och mer strategiskt arbetsgivaransvar. Den fria forskningen hämmas då systemet binder upp interna forskningsmedel för medfinansiering, skapar osäkra arbetsvillkor för forskare och därtill planeringssvårigheter inom verksamheterna. Högre basanslag skulle i stället möjliggöra miljöbyggande, prioritering och profilering. Basresursen till lärosätena bör därför, i linje med utredarnas förslag, höjas i väsentligt omfattning.

Återkommande analyser kopplade till forskningspropositionen

Utredarnas förslag fokuserar på statligt finansierad forskning och innovation. Högskolan saknar en bredare översikt över bland annat balansen mellan privat och offentligt finansierad forskning och innovation. Utredningen föreslår att regeringen bör överväga att initiera en genomlysning av hela det svenska forsknings- och innovationssystemets styrkor, svagheter och framtida möjligheter. Högskolan föreslår att en sådan analys görs regelbundet i samband med att

forskningspropositionen bereds och att denna innehåller en översyn av balansen mellan statligt och privat finansierad forskning.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Håkan Pihl. Föredragande har varit Kajsa Amilon.

För Högskolan Kristianstad

Håkan Pihl
Rektor